

Szerkezeti rajzok

Műhelyrajz, géprajz

Eddig...

- Épület energiaellátó rendszerének
  - kialakítási szempontjai
  - méretezési elvei
  - vezeték-kiválasztás
  - készülék-kiválasztás alapjai
- Dokumentáció elemei közül
  - rendszerrajzok
    - tipikusan kapcsolási rajz
    - szekrényrajz
  - listák (sorkapocs, anyaglista, stb)

Kivitelezéssel kapcsolatban...

- Szükséges lehet a térbeli elhelyezés bemutatására
  - papír alapon: vetületi rajzok
  - számítógéppel: 3D rajzprogramok, megjelenítő programok

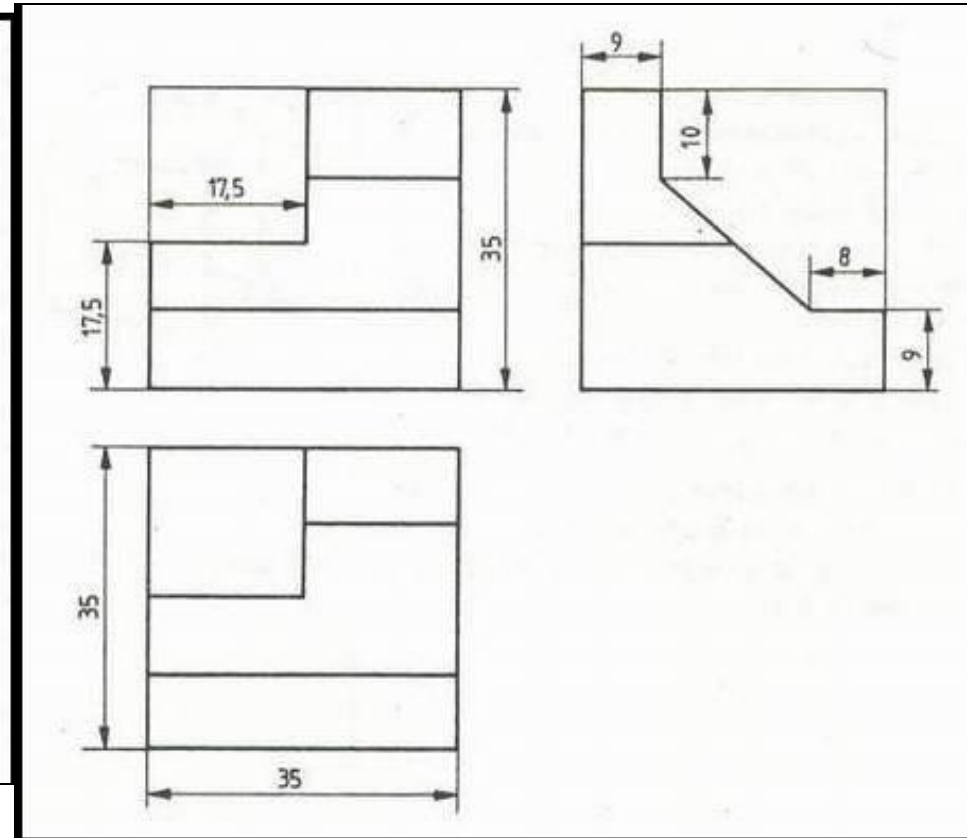
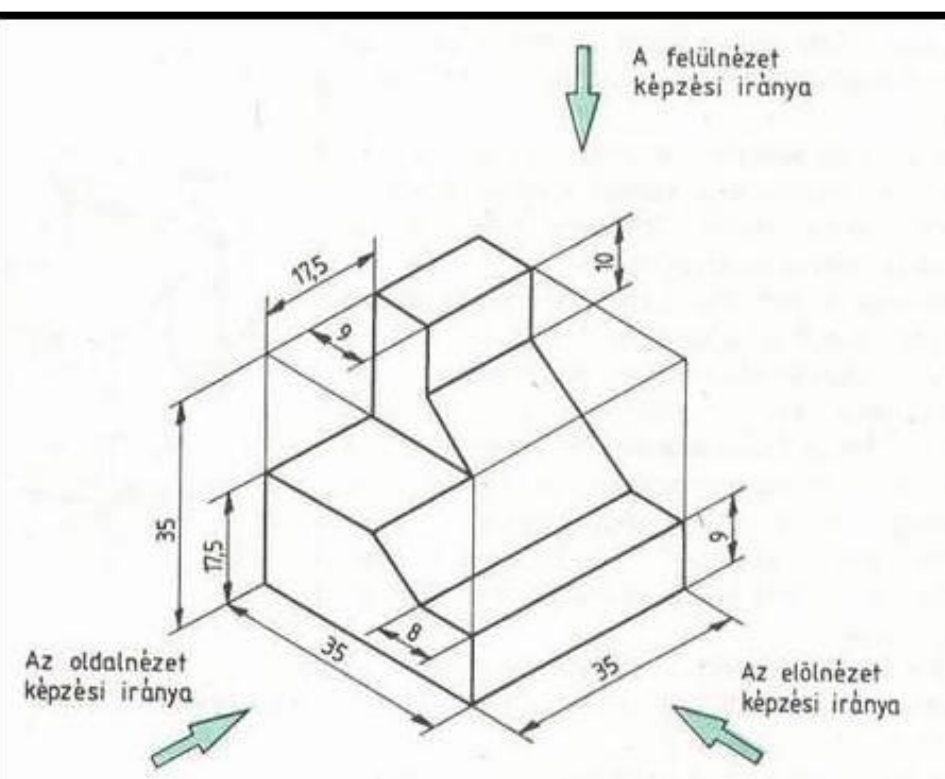
Vetületi ábrázolás

- 3D objektumok
  - Sík lapokkal határoltak
    - csúcspontok: $(P_1[x_1, y_1, z_1]; P_2[x_2, y_2, z_2] \dots P_n[x_n, y_n, z_n])$
    - élek: $(L_1[P_1, P_2]; L_2[P_2, P_3]; \dots)$
    - síkok (alkotók): $(S_1[P_1, P_2, P_3, P_4]; S_2[P_3, P_4, P_5] \dots)$
  - Nem sík lapokkal határoltak
    - Gömb, ellipszoid, ... /másodrendű felületek/
    - Görbe vonal forgatásával keletkező testek
    - Görbe vonal eltolásával keletkező testek
    - egyéb

Vetületi ábrázolás

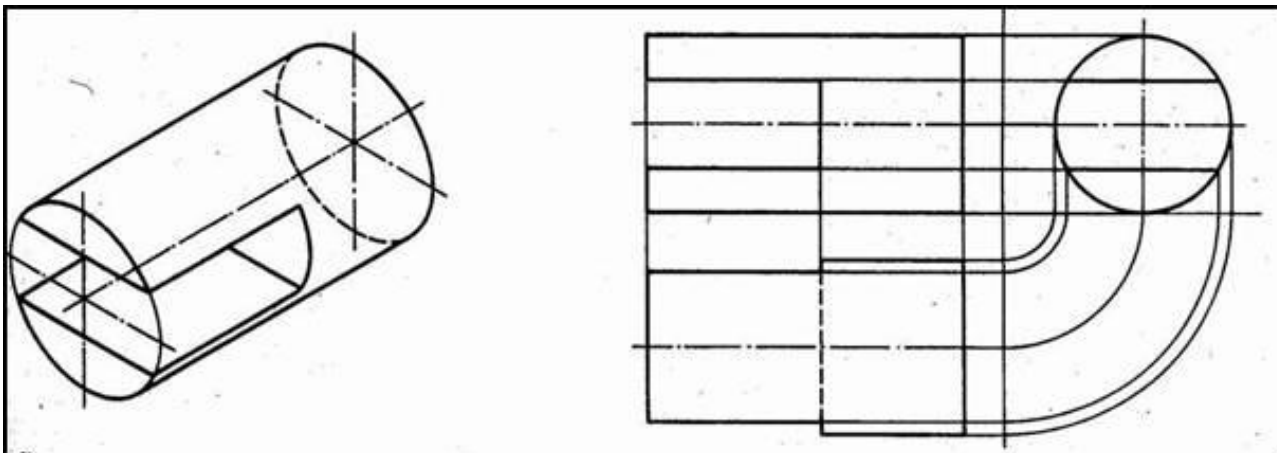
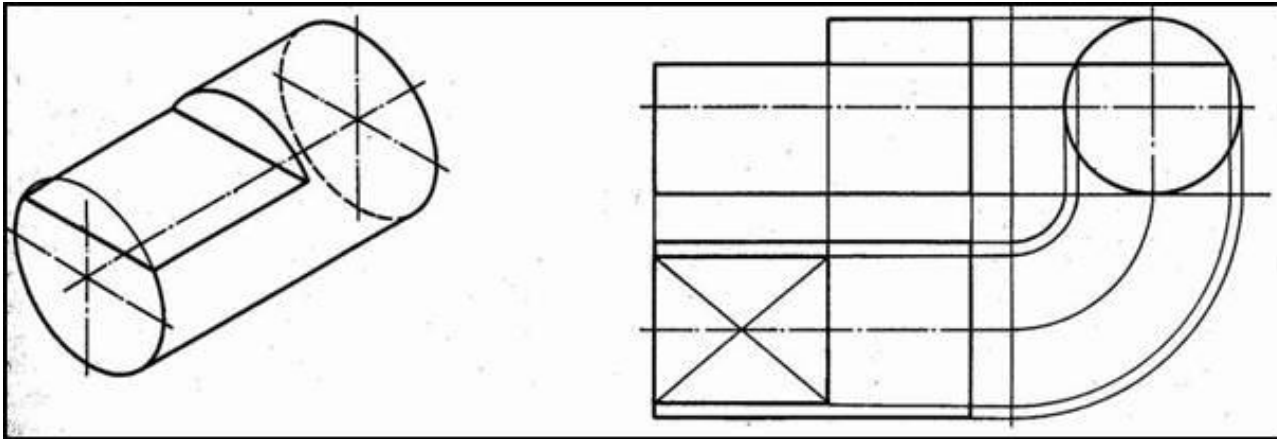
- 3D-2D transzformáció
  - képsíkok meghatározása
  - pontok képének meghatározása
  - „éltáblázat” alapján élek megrajzolása
    - a láthatóság figyelembevételével

Vetületi ábrázolás

Vetítés a képsíkokra merőlegesen. A képsíkok célszerűen párhuzamosak a tárgy kitüntetett felületeivel.

Szerkesztés

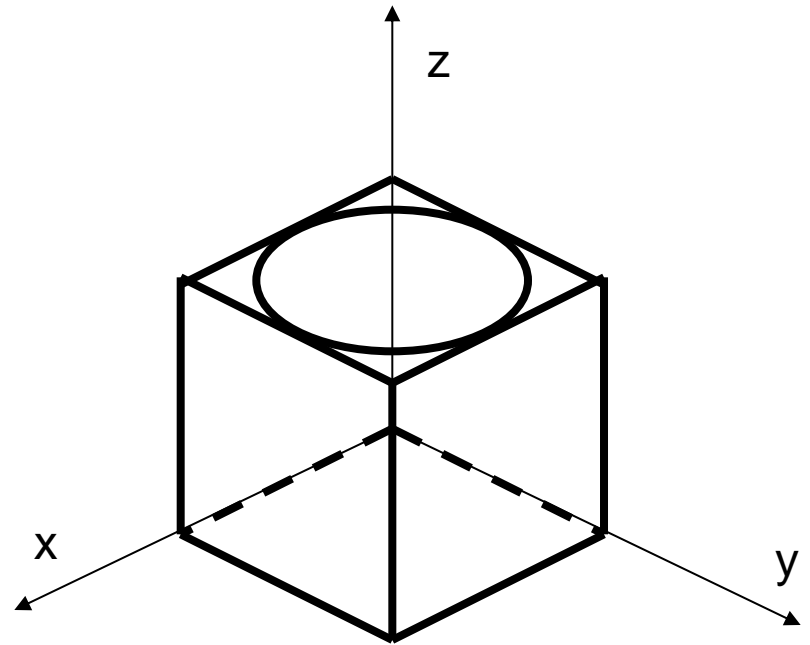
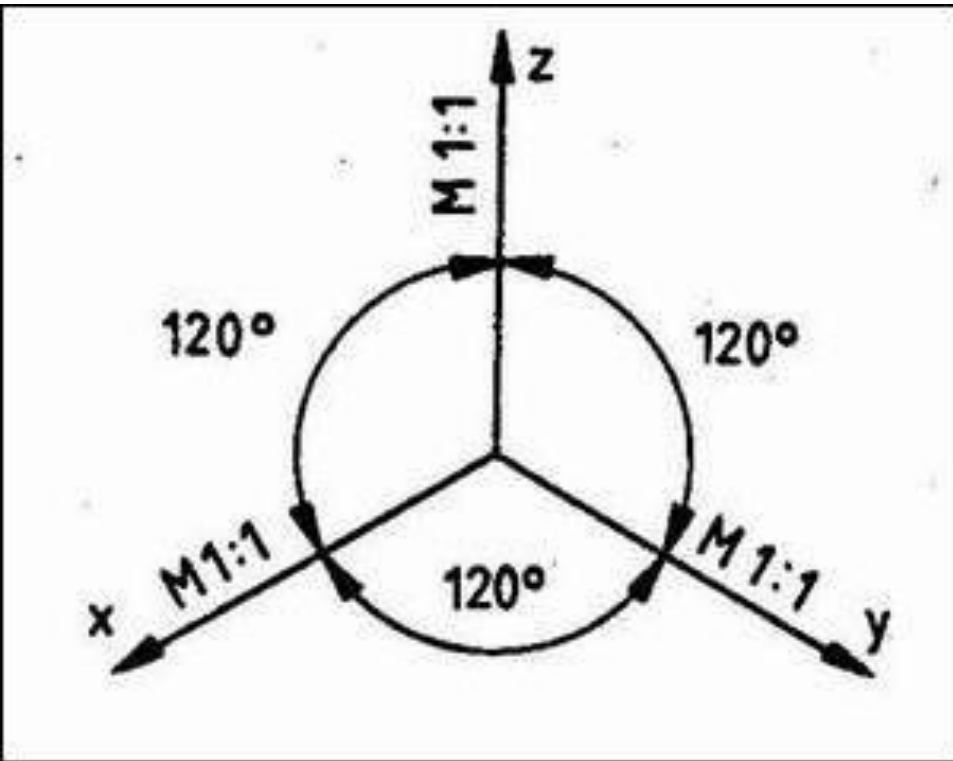

Axonometria

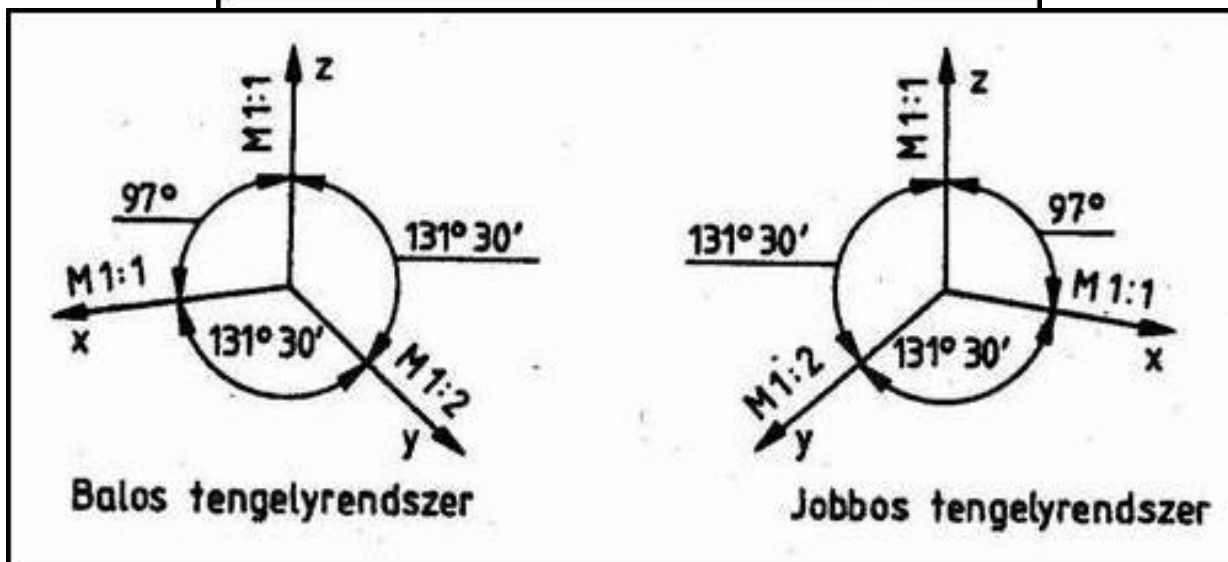
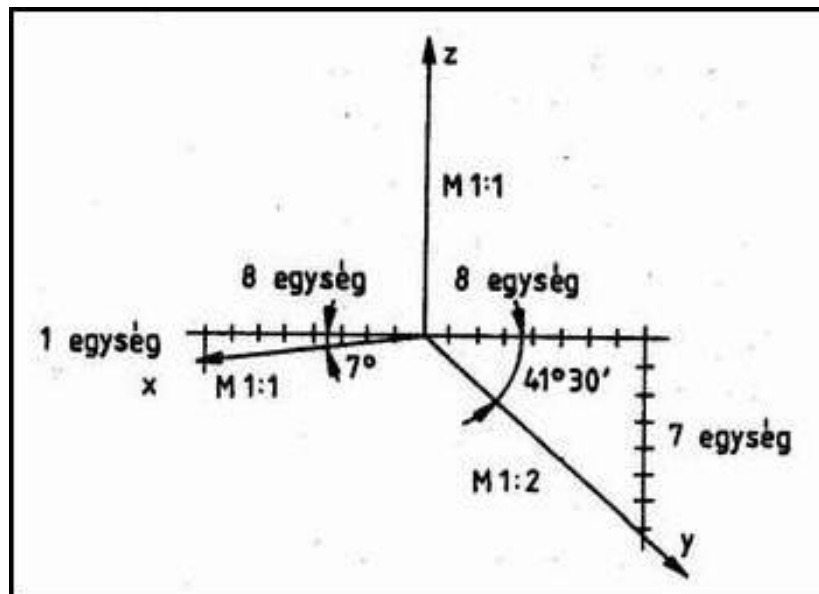
- A testek térbeli koordináta-rendszerben
- Leképezés a tengelyekkel együtt ill. azok alapján (axis = tengely)
- A tengelyekre mérjük fel a koordinátákat, és határozzuk meg a test pontjait

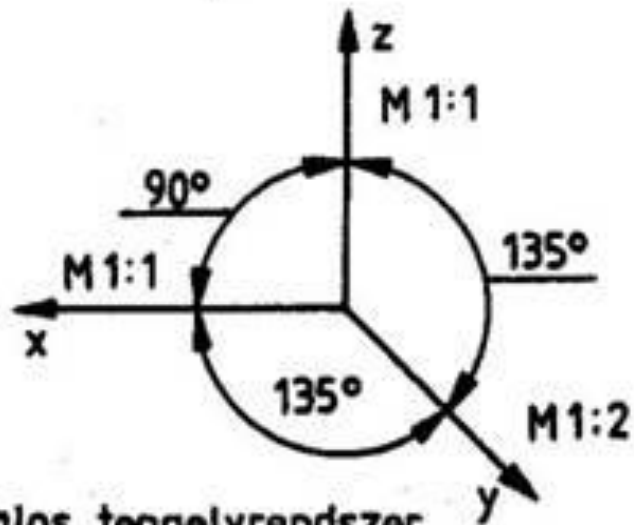
Egyméretű (izometrikus) axonometria

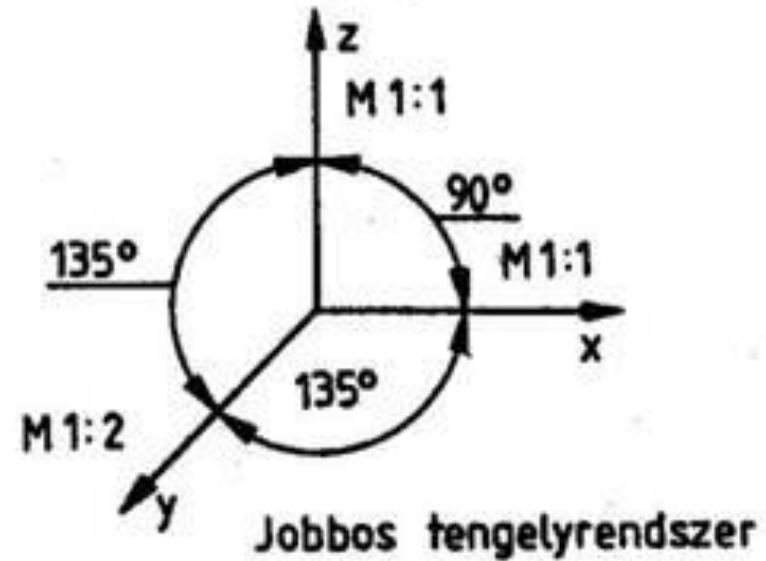
Kétméretű axonometria

Kétméretű axonometria II.

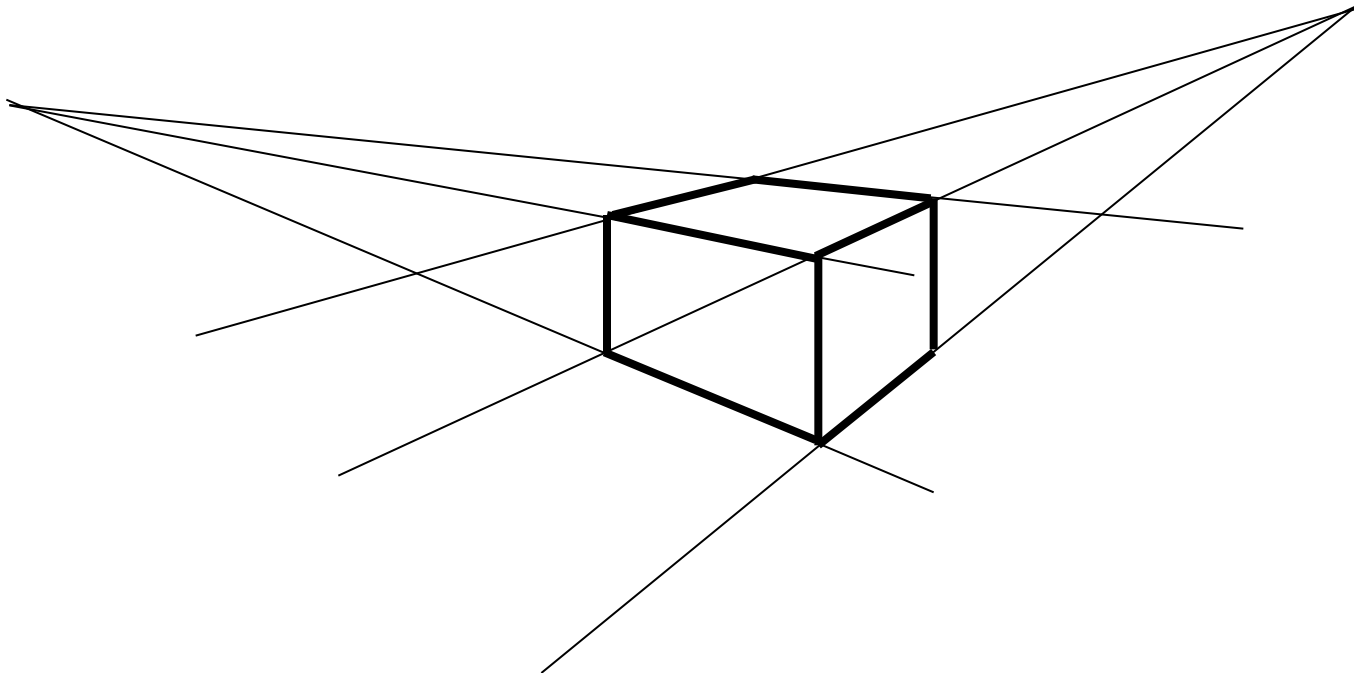
Balos tengelyrendszer

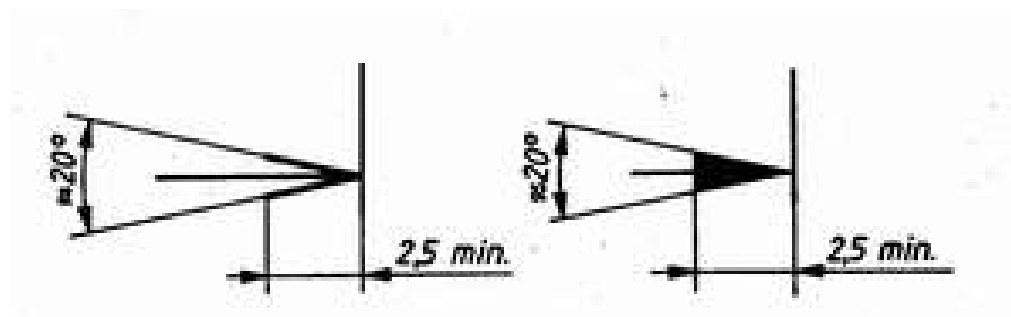
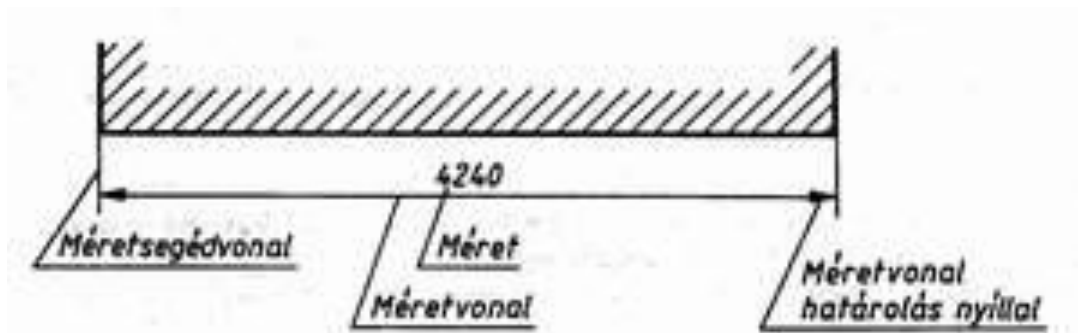
Jobbos tengelyrendszer

Perspektív ábrázolás

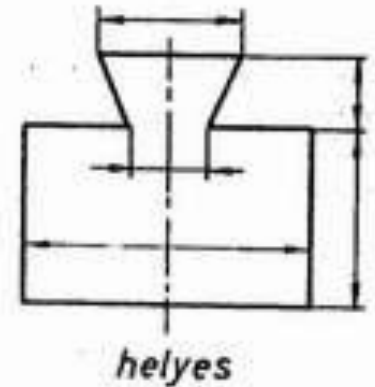
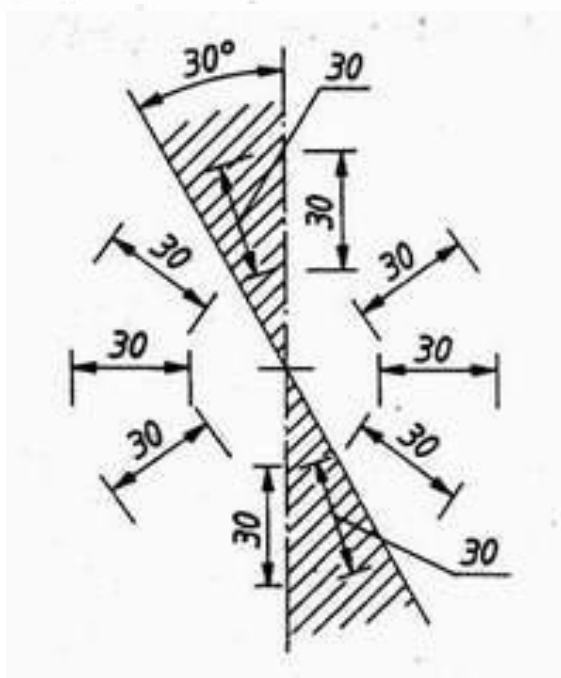
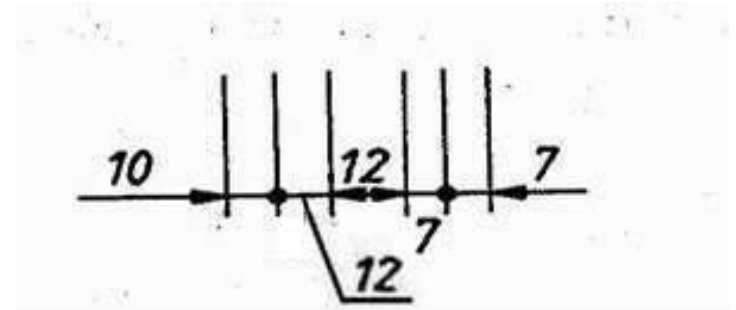
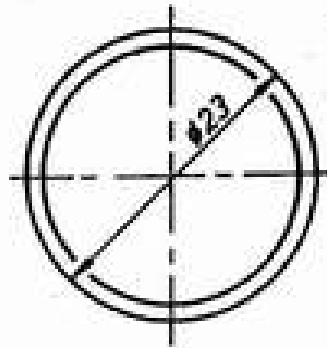
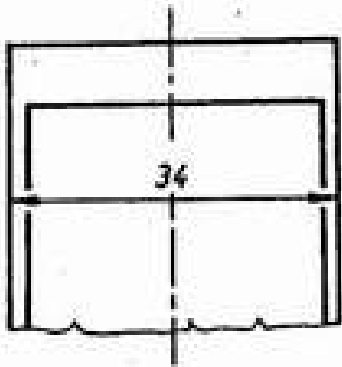
- Műszaki rajzban ritka
- Centrális vetítés
  - kétközéppontos

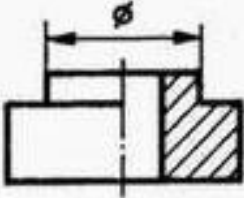

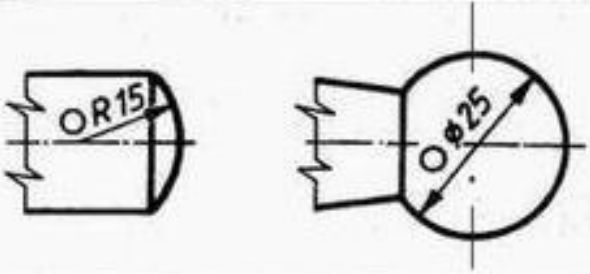
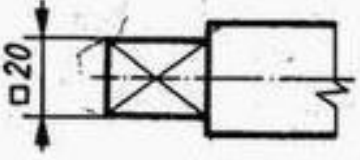
Méretmegadás

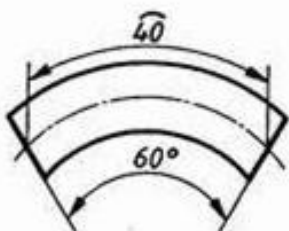
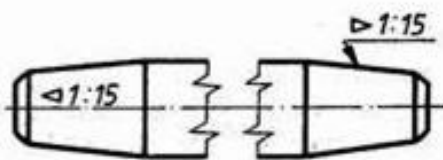

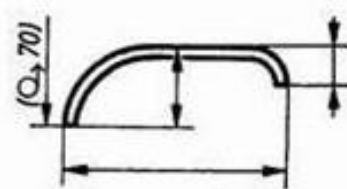
Méretmegadás

Méretszám kiegészítő jelölései

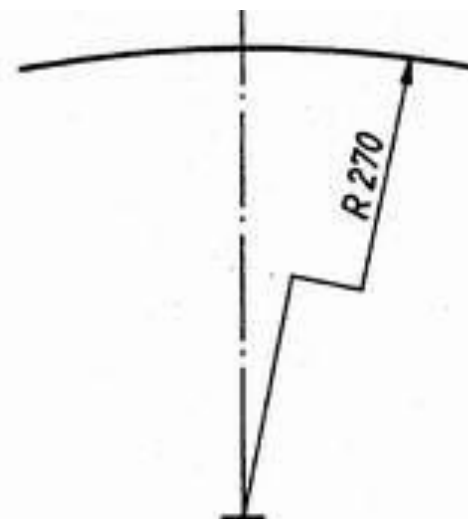
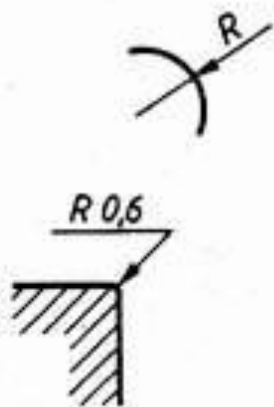
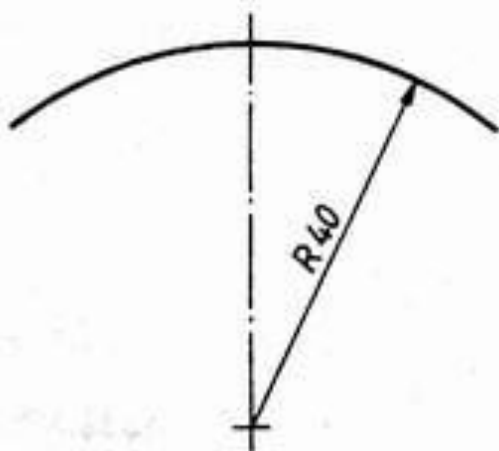
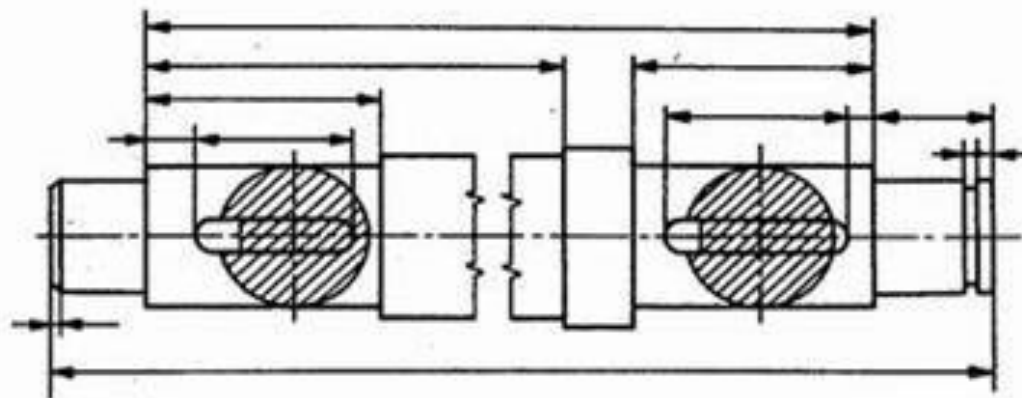
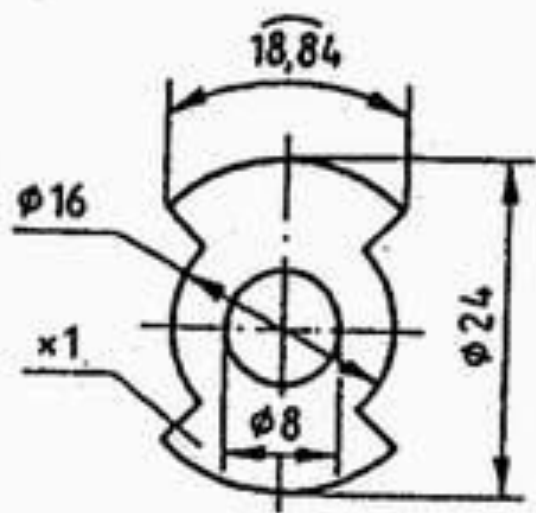
Megnevezés	Alakjel	Példa
Átmérő	$\varnothing$	
Sugár	R	
Gömb	$\circ$	
Négyzet	$\square$	

Méretszám kiegészítő jelölései

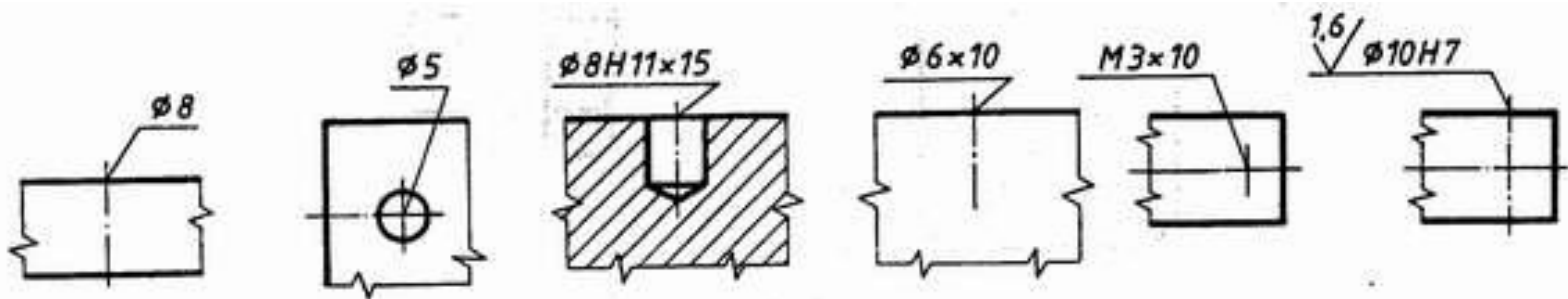
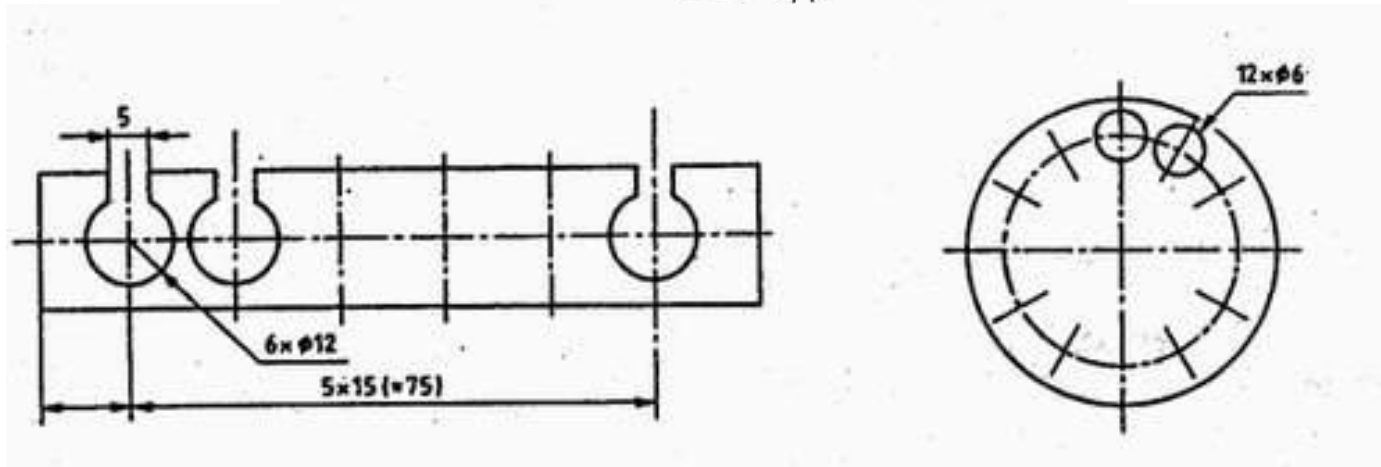
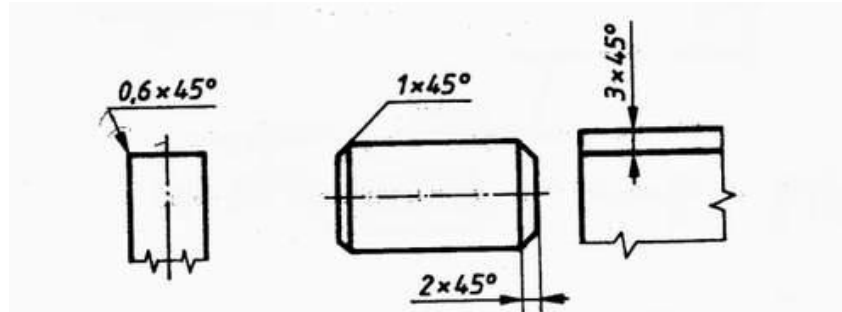
Megnevezés	Alakjel	Példa
Ívméret	⌒	
Kúposág	△	
Lejtés	∨	
Kiterített méret	⊙	

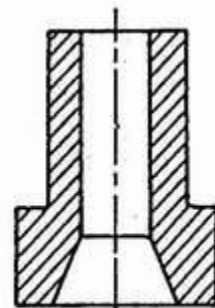
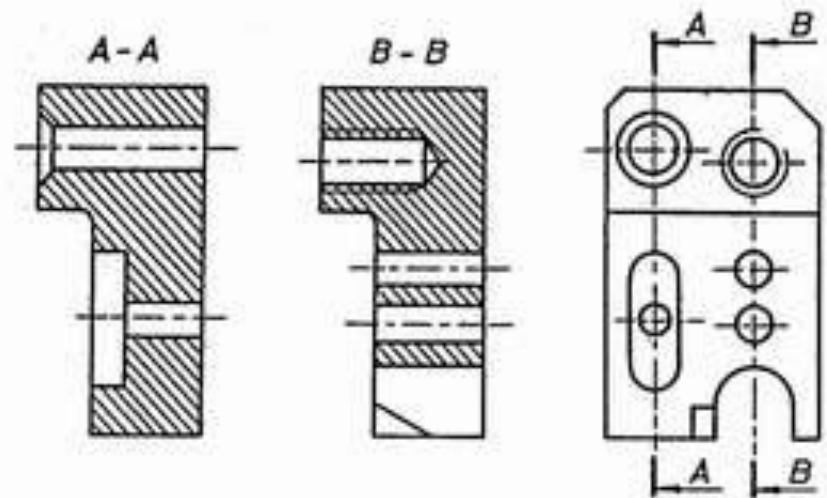
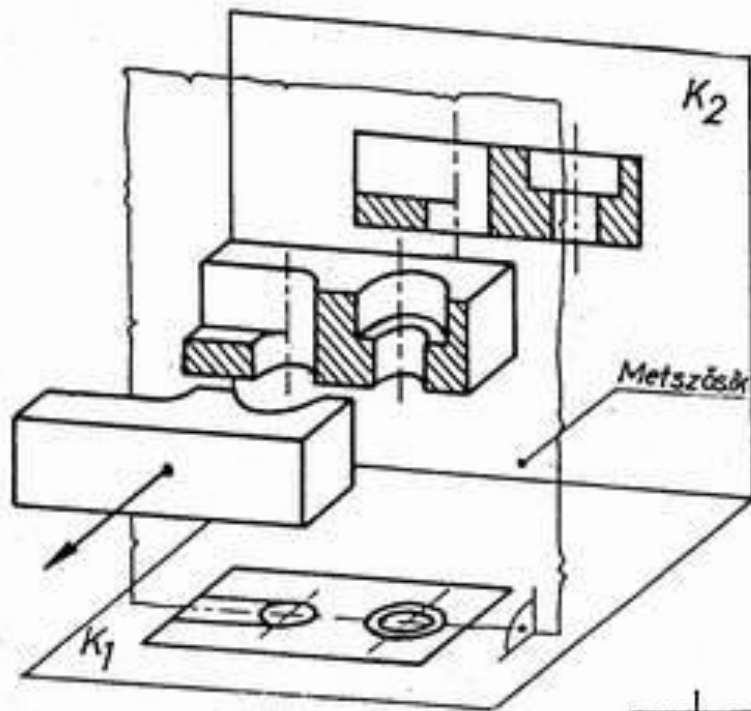
Bázis

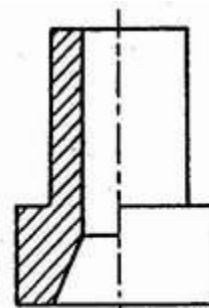
Egyszerűsített méretmegadás

Síkmetszet és áthatás

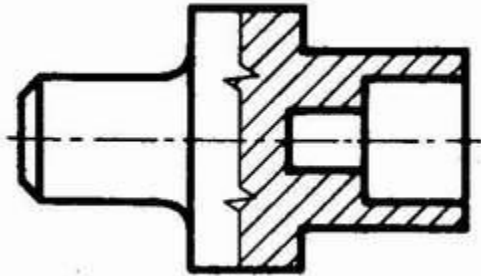

Teljes metszet

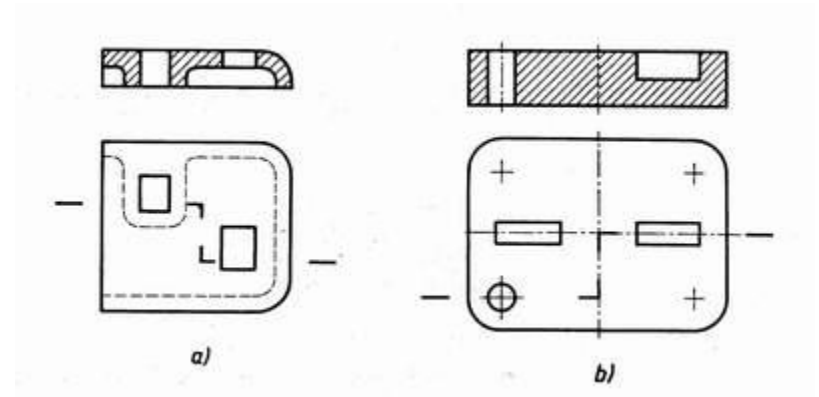

Félnézet félmetszet

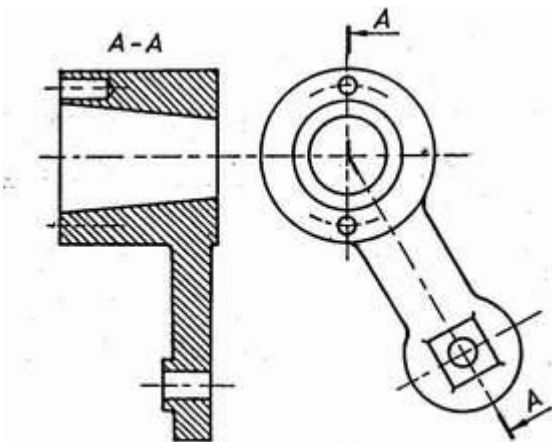
Rézmetszet

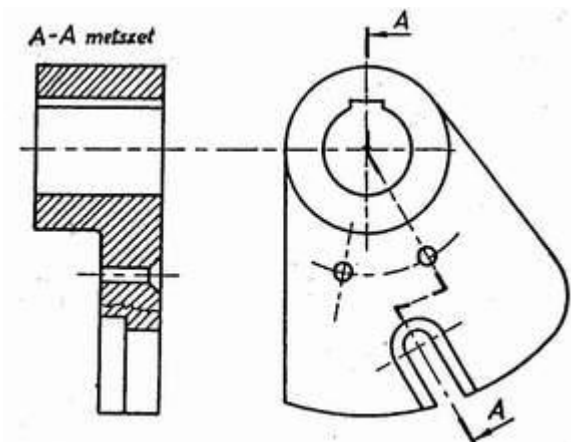
Lépcsős metszet

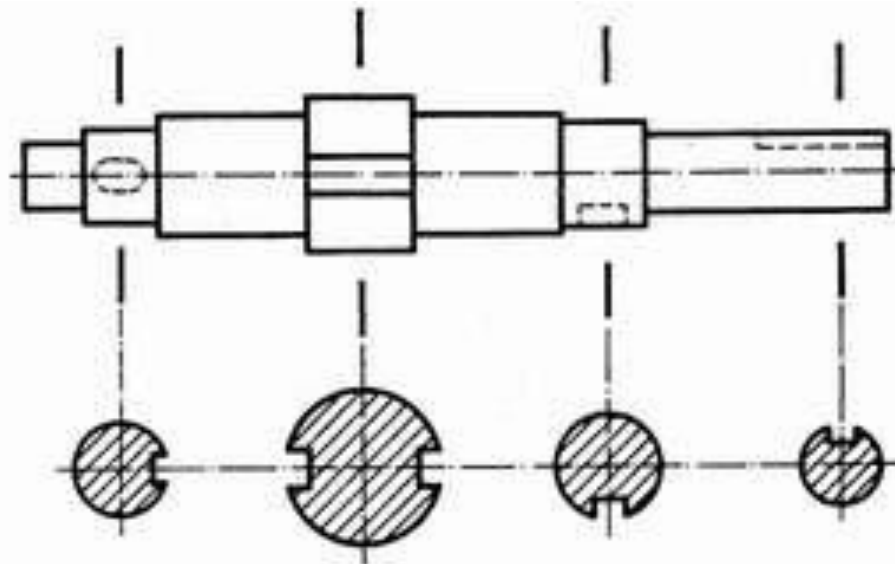
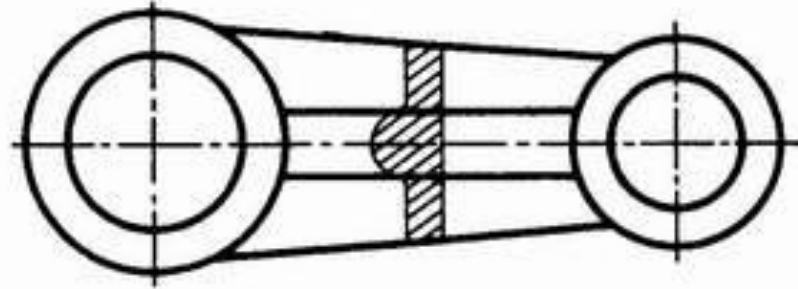
Befordított metszet

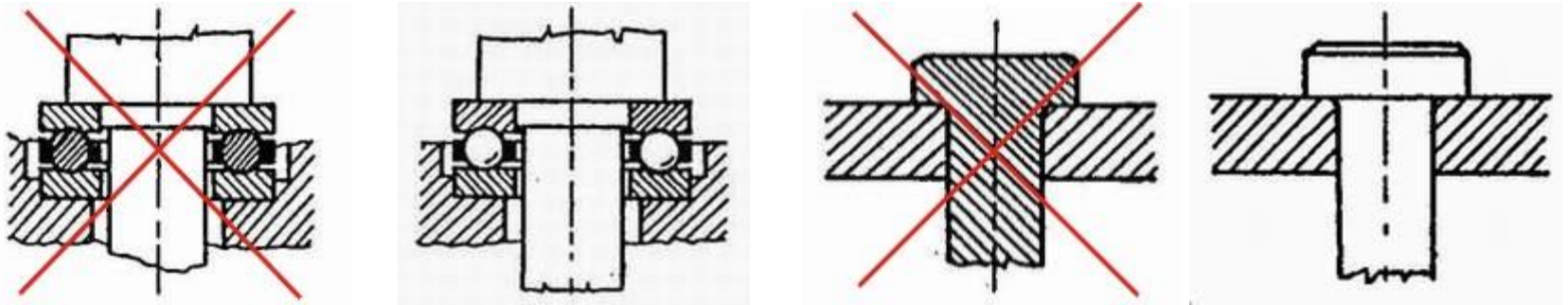
Befordított lépcsős metszet

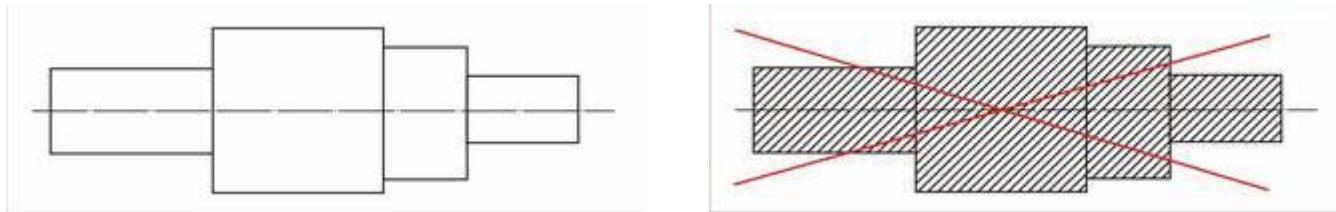
Szelvény

Metszetrajzolósi szabályok

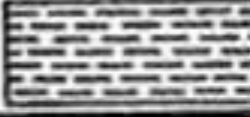

Egyszerű tömör tárgyakat nem metszünk

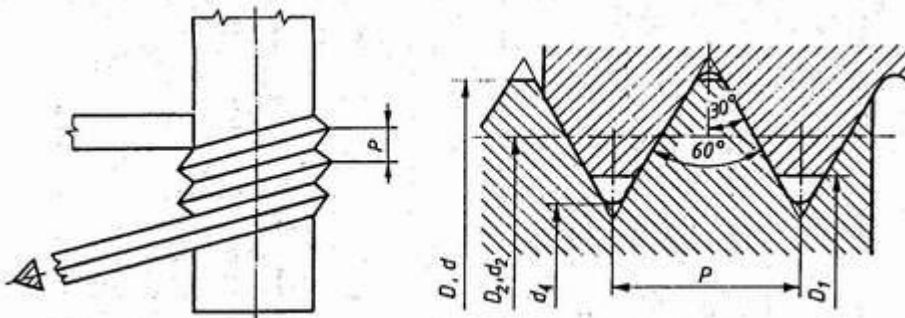
A metszet nem mond többet, mint a nézet

Anyagfajták jelölése

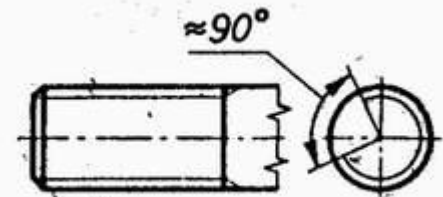
Fémes anyag	
Műanyag	
Fa keresztmetszete	
Fa hosszmetzete	
Beton	
Üveg	
Szemcsés anyag	
Folyadék	

Gépelemek rajzolása

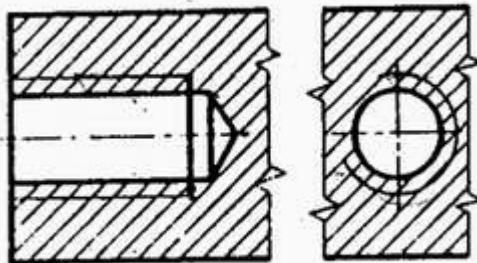
Csavarmenet

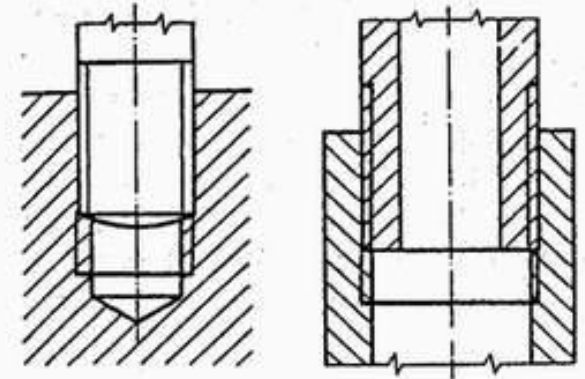
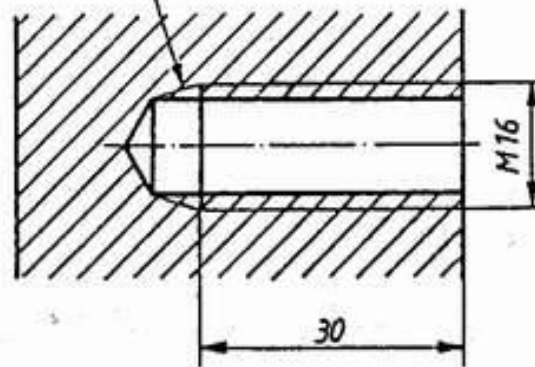
Orsómenet

Menetes furat

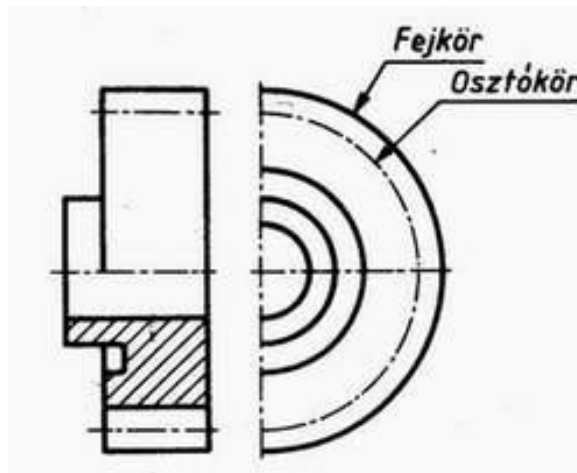
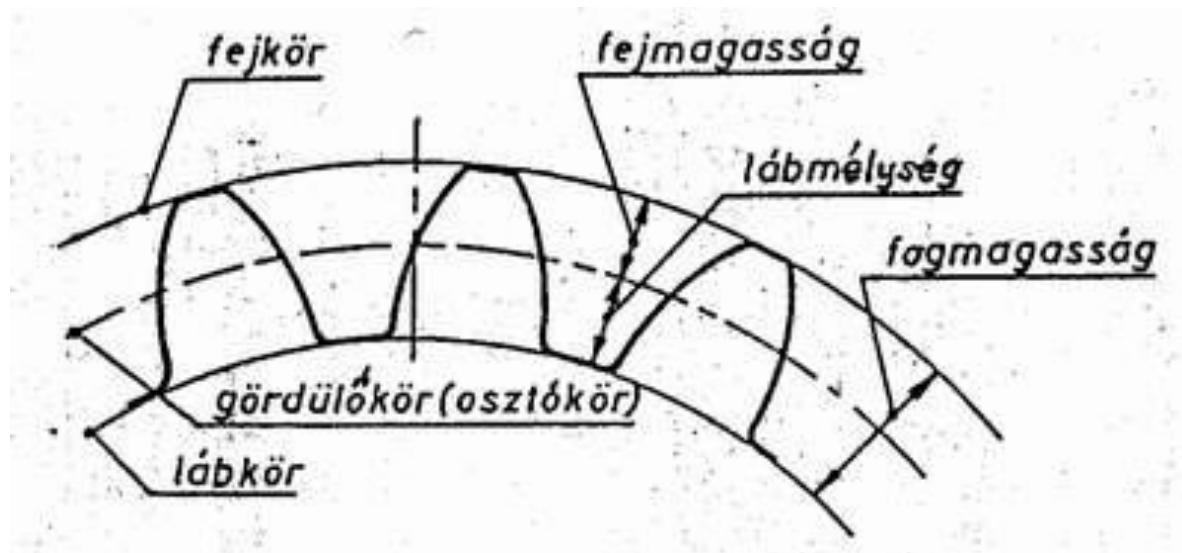

Menetkifutás

Fogaskerék

Csapágyak, rugók, lánchajtás

